

УДК 027.54(477-25)НБУВ:[025.7/9:050:001.32]

Косенко Олена Віталіївна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7768-4733>,

молодша наукова співробітниця,

відділ комплексного опрацювання документів,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

Київ, Україна

e-mail: kosenko@nbuv.gov.ua

НОВІ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ НАУКОВИХ УСТАНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ У ФОНДАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО ЗА (2020–2022)

У публікації проаналізовані нові видання, засновниками чи співзасновниками яких є НАН України та її установи, які надходили до фонду Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2020–2022 рр. Розглянуто історію створення, мета та завдання видань.

Ключові слова: НАН України, академічні установи, нові надходження, журнали, збірники наукових праць, історія.

Одним з головних завдань Національної академії наук (НАН) України є видавнича діяльність, підготовка і випуск наукових періодичних видань, в яких відображаються новітні досягнення в академічних (фундаментальних і галузевих) науках.

Обов'язковими та важливими в поповненні фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) є наукові періодичні видання наукових установ НАН України, які слугують засобом передачі наукової інформації, забезпечують оперативне інформування дослідників. Новизна й актуальність, оперативність надходження до читача, спрямованість на відносно постійне коло споживачів – усі ці риси обумовлюють використання періодичних видань як джерела інформації. У каталозі «Періодичні видання Національної академії наук України 2021», подано актуальну інформацію про 279 академічних періодичних видань, засновниками чи співзасновниками яких є НАН України та її установи. Власне НАН України є співзасновником 116 журналів та збірників наукових праць, решту 163 журналів і збірників випускають установи НАН України.

Упродовж 2020–2022 рр. до фонду НБУВ надійшло п'ять нових наукових видань засновниками чи співзасновниками, яких є НАН України та її установи: журнали – «Політичні дослідження» (англ.

«Political Studies») – Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021 р. (Шифр Ж101923); «Фізика атмосфери та геокосмосу» (англ. «Physics of atmosphere and geospace») – Інститут іоносфери НАН України та МОН України, 2020 р. (Шифр Ж101916); «Часопис дослідження війн та революцій» (англ. «The journal of the study of wars and renplutions») – Інститут історії України НАН України, 2022 р. (Шифр Ж101942); збірники наукових праць «Кібернетика та комп'ютерні технології» (англ. «Cybernetics and computer technologies») – Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України, 2020 р. (Шифр Ж74899); «Успіхи матеріалознавства» (англ. «Progress in Material Science») – Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України, 2020 р. (Шифр Ж74921). Видання мають різне тематичне спрямування, що відповідає основним напрямам роботи Академії, різні накладі (від пів сотні примірників до пів тисячі), різну періодичність (від щорічних до щомісячних), різний обсяг і мови видання. Всі ці видання відображенні в електронному каталозі (ЕК) НБУВ. В основному фонді бібліотеки більша частина цих видань зберігається в єдиному примірнику.

На деяких з них варто зупинитися. На сьогодні, вагоме значення мають видання політичного спрямування, які всебічно висвітлюють та сприяють розвитку вітчизняної політичної науки та її інтеграції у світовий науковий простір, а також містять широкий аспект інформації, що потребує ґрунтовного дослідження. Перший номер журналу «Політичні дослідження» вийшов у квітні 2021 року. У журналі оприлюднено результати наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних учених, які сприяють популяризації політичної науки та освіти, створенню простору якісної публічної комунікації науковців, обміну досвідом та поширенню інформації про події наукового характеру. Тематичне спрямування представлено широким колом політичних досліджень, пов'язаних з теорією та історією політичної науки, її теоретико-методологічних засадам, зі соціальною та політичною філософією, психологією, соціологією. Окремі тематичні розділи присвячені проблемам політичної культури та ідеології, політичної психології, політичним проблемам міжнародних систем та глобального розвитку, основам національної безпеки держави, етнополітології та етнодержавознавству.

Аналізуючи нові надходження наукової періодики у фонді НБУВ в 2020–2022 рр., варто звернути увагу на видання з галузі знань математики та комп'ютерних технологій. Одним із найдинамічніших

напрямів розвитку науки і техніки сьогодні є створення комп'ютерних, зокрема інформаційних, технологій та методів і засобів, пов'язаних з розширенням їхніх застосувань. Завдяки інтенсивному розвитку методів оптимізації, математичного моделювання, розпізнавання образів, прогнозування та прийняття рішень з'являються нові можливості у розв'язанні складних задач. Саме для розробки й супроводу таких тем виникає потреба у появі нових наукових періодичних видань в цих напрямках науки. Один з них – збірник наукових праць «Кібернетика та комп'ютерні технології», який засновано у 2020 р. Головні завдання збірника – інформування наукової спільноти та потенційних користувачів про останні досягнення науки у сфері кібернетики та про їхнє впровадження через комп'ютерні технології; ведення широкої наукової дискусії щодо нових отриманих результатів; залучення молодих вчених до міжнародного обміну науковими результатами та розширення наукових контактів. Збірник публікує статті, що містять оригінальні теоретичні та прикладні результати у сфері математичних методів керування та прийняття рішень, методів обчислювальної математики та математичного моделювання, інформаційних технологій та комп'ютерних систем і технологій.

Отже, наукові періодичні видання були і залишаються найбільш оперативним джерелом для забезпечення користувачів актуальною та новітною інформацією. В подальшому запланована робота з рекаталогізації карткових каталогів і створення бібліографічних записів в ЕК, та створення «Електронного ретроспективного бібліографічного покажчика видань наукових установ Національної академії наук України» (робоча назва), в якому буде подано дані про назви видань, номери, примірники, анотації до видання тощо.

На жаль, зниження рівня видавничої діяльності наукових установ Національної академії наук України та тенденція зменшення нових надходжень до НБУВ мали місце у 2022 р. Це зумовлено зменшенням кількості передплатних видань, суттєвими обмеженнями купівлі нової літератури, припиненням багатьох книгообмінних зв'язків, призупинення видання наукових збірників та скороченням їхніх тиражів.

UDC 027.54(477-25)НБҮБ:[025.7/9:050:001.32]

Olena Kosenko,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-7768-4733>,

Junior Researcher,

Department of Integrated Processing of Documents,

V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: kosenko@nbuv.gov.ua

**NEW PERIODICALS OF SCIENTIFIC INSTITUTIONS OF THE
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE IN THE
FOUNDATIONS OF V. I. VERNADSKYI NATIONAL LIBRARY OF
UKRAINE FOR (2020-2022)**

The publication analyzes new editions, the founders or co-founders of which are the National Academy of Sciences of Ukraine and its institutions, which came to the fund of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine in (2020-2022). The history of creation, purpose and tasks of publications are considered.

Keywords: National Academy of Sciences of Ukraine, academic institutions, new arrivals, journals, collection of scientific works, history.